

Rösten från Hammarkullen

Berättelse

En lång resa till ett nytt hem

Laleh Pourkarim föddes 1982 i hamnstaden Bandar-e Anzali i Iran. Hennes pappa, Houshang, var författare och konstnär, och han hade skrivit texter som makten i landet inte accepterade. Det gjorde livet farligt för familjen, och de tvingades därför lämna allt de hade. Flykten blev lång och gick genom flera länder innan familjen till slut nådde Sverige, där Laleh var ungefär åtta år gammal. De bosatte sig i Hammarkullen i Göteborg, en stadsdel där många människor med rötter i andra länder hade hamnat. Att börja om på en ny plats, med ett nytt språk, var inte enkelt, men det blev här som Lalehs framtid skulle ta form.

Sorg och musik

Barndomen präglades av en stor förlust. När Laleh var omkring tolv år drucknade hennes pappa under ett försök att rädda en kvinna som hade hamnat i vattnet. Förlusten satte djupa spår. Trots detta, eller kanske just därför, sökte sig Laleh allt närmare musiken. Redan i skolan upptäckte hon att hon kunde uttrycka känslor som var svåra att sätta ord på i vanliga samtal. Musiken blev ett sätt att bearbeta sorg, men också ett sätt att drömma. Som nittonåring flyttade hon till Stockholm, fast besluten att leva på sin konst.

Genombrottet

År 2005 släppte Laleh sitt självbetitlade debutalbum, och mottagandet var enormt. Skivan sålde mer än någon annan svensk platta det året, och samma år vann hon tre Grammis, bland annat som årets artist och årets producent. Att hon själv stod för produktionen var ovanligt: hon skrev, sjöng och formade ljudet på egen hand, något som få unga kvinnor gjorde vid den tiden. Följaktligen kom hon att ses inte bara som en sångerska, utan som en hel konstnär med full kontroll över sitt uttryck.

Mellan Sverige och världen

Åren som följde visade hur bred Laleh var. Hon gav ut album på både svenska och engelska, och 2012 kom låten "Some Die Young", som spreds långt utanför Sveriges gränser. Sången kom att förknippas med sorg och minne, och den användes ofta vid minnesstunder, vilket innebär att den fick en betydelse som gick långt bortom vanlig pop. Under en period bodde Laleh i USA, där hon skrev musik åt stora internationella artister. Å ena sidan lockade den stora världen, å andra sidan drogs hon ständigt tillbaka till den svenska publik som hade följt henne från början.

En symbol för många

Laleh har blivit en av Sveriges mest folkkära artister. Hennes texter kretsar ofta kring att höra till, att vara annorlunda och att ändå våga hoppas, teman som många känner igen från sina egna liv. När hon 2022 fyllde Ullevi i Göteborg med publik blev det mer än bara en konsert. Det var i samma stad dit hon en gång hade kommit som ett flyktingbarn utan att kunna språket. Att hon nu stod på

en av landets största scener säger något viktigt: en människas bakgrund avgör inte hur långt hon kan nå. För många som själva har börjat om i ett nytt land har Laleh blivit ett bevis på att det går.

Ordlista

ORD	FÖRKLARING
tvingades	måste, hade inget val
bosatte sig	flyttade dit och började bo
ta form	börja bli till, växa fram
präglades av	påverkades starkt av
förlust	när man mister något eller någon
satte djupa spår	påverkade henne mycket och länge
bearbeta	arbeta igenom en känsla för att må bättre
självetitlat	har samma namn som artisten själv
mottagandet	hur människor tog emot något
produktionen	arbetet med hur musiken ska låta
förknippas med	kopplas ihop med
folkkär	älskad av många människor
kretsar kring	handlar mest om
avgör	bestämmer resultatet

Läsförståelsefrågor

1. Vad var huvudorsaken till att familjen lämnade Iran?
 1. Pappans texter accepterades inte av makten
 2. De ville bo vid havet
 3. Laleh ville studera musik i Sverige
2. Hur beskrivs Lalehs första tid i Sverige?
 1. Som enkel och problemfri
 2. Som en utmaning med nytt språk och ny plats
 3. Som en kort semester
3. Varför sökte sig Laleh till musiken efter pappans död?
 1. Hon ville bli rik
 2. Hon kunde uttrycka känslor som var svåra att tala om
 3. Hennes lärare tvingade henne
4. Vad var ovanligt med Lalehs roll i sin egen musik?
 1. Hon sjöng bara på persiska
 2. Hon styrde själv över både text, sång och ljud
 3. Hon uppträdde aldrig live
5. Vilken betydelse fick låten "Some Die Young"?
 1. Den användes ofta vid minnesstunder
 2. Den blev en låt man dansade till på fester
 3. Den glömdes snabbt bort
6. Stämmer påståendena med texten? Svara **ja**, **nej** eller **det står inte i texten**.
 1. Laleh gav ut musik på mer än ett språk.
 2. Lalehs debutalbum sålde sämre än andra svenska skivor 2005.
 3. Laleh lärde sig spela piano av sin pappa.
 4. Laleh bodde under en tid i USA.
7. Vad menas i texten med att Lalehs bakgrund "inte avgör hur långt hon kan nå"? (Öppen fråga)
8. Varför kan konserten på Ullevi 2022 ses som mer än bara en konsert? (Öppen fråga)
9. Vad handlar Lalehs texter ofta om? (Öppen fråga)
10. Varför tror du att många som har börjat om i ett nytt land ser Laleh som ett bevis på att "det går"? (Öppen fråga)
11. Texten säger att Laleh drogs mellan "den stora världen" och den svenska publiken. Vad tror du var svårast med det valet?

Diskussionsfrågor

- Texten säger att en människas bakgrund inte avgör hur långt hon kan nå. Håller du med? Varför, eller varför inte?
- Laleh använde musiken för att bearbeta sorg. På vilka sätt kan konst, musik eller skrivande hjälpa människor genom svåra tider?
- Laleh valde att behålla full kontroll över sin egen musik. Hur viktigt tror du det är att själv få bestämma över sitt arbete?
- Hon stod mellan “den stora världen” och sin svenska publik. Vad skulle du ha valt i hennes situation?
- **Skriv (5–6 meningar):** Skriv om en person, från ditt liv eller från nyheterna, som har lyckats trots en svår start. Beskriv vad personen mötte för hinder, vad hen uppnådde och vad du tar med dig av berättelsen.